

Opiskeluhoitosuunnitelma

Jämijärvi, Kankaanpää, Karvia, Pomarkku, Siikainen
Esiopetus, perusopetus ja lukio

hyväksytty sivistyslautakunnassa xx.xx.xxxx

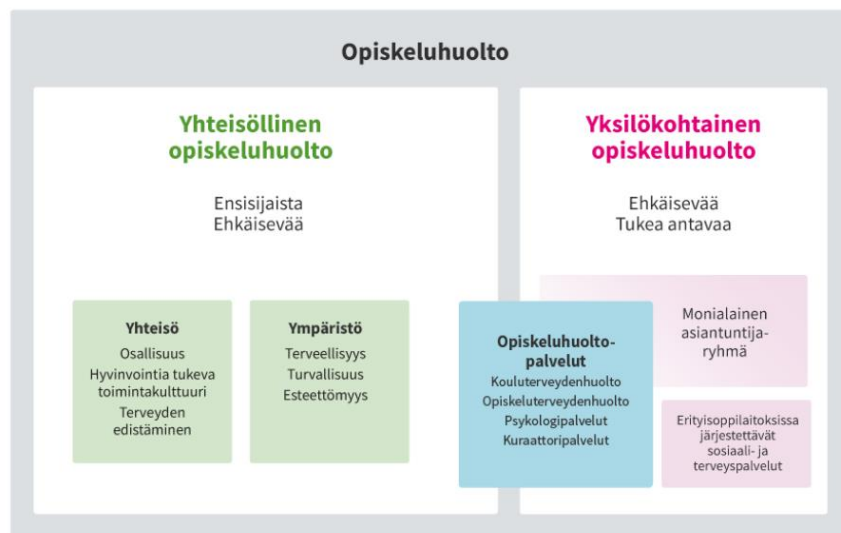
Sisällys

1. Opiskeluhoolto esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa	4
2. Opiskeluhoollon monialainen yhteistyö	6
2.1. Yhteistyö kotien ja oppilaiden kanssa	6
2.2. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa	7
2.3. Yhteistyö muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa	8
2.4. Yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen sekä joustavan perusopetuksen yhteydessä	8
2.5. Opiskeluhoollon periaatteista tiedottaminen henkilöstölle ja yhteistyökumppaneille	9
3. Opiskeluhoollon kokonaistarve ja palvelut	10
3.1. Opiskeluhoollon tarvearvio	10
3.2. Käytävissä olevat opiskeluhooldopalvelut	11
3.3. Opiskeluhooldopalveluiden järjestäminen	12
4. Opiskeluhooldoryhmät ja hyvinvoinnin johtaminen	13
4.1. Opiskeluhoollon ohjausryhmä	13
4.2. Koulukohtainen opiskeluhooldoryhmä	13
4.3. Yhteistyö hyvinvointialueen opiskeluhoollon yhteistyöryhmän kanssa	14
5. Toimenpiteet yhteisöllisen työn edistämiseksi	15
5.1. Poissaolojen ennaltaehkäisy, puuttuminen ja suunnitelmallinen seuranta	15
5.2. Tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ennaltaehkäiseminen ja puuttuminen	15
5.3. Järjestyssäännöt	16
5.4. Koulukuljetuksen turvallisuutta ja odottamista koskevat ohjeet	16
5.5. Kriisu suunnitelma ja oppilaiden suojaaminen kiusaamiselta, häirinnältä ja väkivallalta sekä syrjinnän ehkäiseminen	16
5.6. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt ja tulokset	17
5.7. Yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa	18
5.8. Opetus- ja muun henkilöstön perehdyttäminen yhteisölliseen työhön	19
6. Toimenpiteet yksilöllisten tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoolto)	20
6.1. Monialainen asiantuntijaryhmä (MAR)	21
6.2. Yhteistyö kouluterveydenhuollon laajoissa terveystarkastuksissa	22
6.3. Opiskeluhoolto kurinpitotilanteissa tai opetuksen epäämisen yhteydessä	22
6.4. Oppilaan koulupäivän aikaisen erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet	22
7. Opiskeluhooldosuunnitelma	25

8. Opiskeluhoitotyön seuranta, arviointi ja kehittäminen.....	26
9. Koulukohtaisesti tai opetuksen järjestäjäkohtaisesti täydennettävät asiakirjat.....	27
LIITE 1 Lapsiperheiden sosiaalipalvelun ja ja lastensuojelun yhteystiedot.....	28
LIITE 2 Opiskeluhoollon tarvearvio.....	29

1. Opiskeluhoolto esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa

Opiskeluhoollolla tarkoitetaan oppilaan ja opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa koulu- ja oppilaitosyhteisössä. Oppilaalla ja opiskelijalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskeluhoolto, jota koulutukseen osallistuminen edellyttää lukuun ottamatta yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden sairaanhoitopalveluja. Opiskeluhooltotyössä otetaan huomioon lapsen edun ensisijaisuus.

Kuva: Opiskeluhoolto jakautuu yhteisölliseen ja yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on ensisijaista ja ehkäisevää ja se kuuluu kaikille. Yksilökohtainen opiskeluhoolto on ehkäisevää ja tukea antavaa. Kuvan lähde: THL

Tämä suunnitelma on laadittu ohjaamaan opiskeluhooltotyötä Kankaanpään kaupungin sekä Siikaisten, Jämijärven, Pomarkun ja Karvian kuntien järjestämässä esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa. Opiskeluhooltotyö on keskeinen osa jokaisen koulu-yhteisössä työskentelevän perustehtävää. Opiskeluhooltotyössä keskeistä on oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuus, joka varmistetaan opiskeluhooltotyön suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa.

Tässä suunnitelmassa käytetään selkeyden vuoksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain käsitteistön sijasta opiskelijasta ilmaisua oppilas ja oppilaitoksesta nimitystä koulu. Tässä

opiskeluhoitosuunnitelmassa ilmaisu oppilas sisältää sekä esi- että perusopetuksen oppilaat ja lukion opiskelijat. Osioissa, jotka käsittelevät vain yhtä kouluastetta, käytetään selkeyden vuoksi käsitteitä esiopetuksen oppilas, perusopetuksen oppilas ja (lukion) opiskelija. Koulutuksen järjestäjään viitataan käsitteellä opetuksen järjestäjä.

Opiskeluhoitosuunnitelma liitetään erillisenä liitteenä osaksi alueen kaupunkien ja kuntien lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan (Oppilas- ja opiskeluhoitolaki 377/2022 § 13 mom 6). Opiskeluhoitosuunnitelma laaditaan valtuustokausittain ja tarkistetaan valtuustokauden puolivälissä.

2. Opiskeluhuollon monialainen yhteistyö

Useat säädökset velvoittavat koulut ja oppilaitokset monialaiseen yhteistyöhön. Onnistunut monialainen yhteistyö edellyttää osallistavaa toimintakulttuuria ja johtamista, yhtenäisistä toimintaperiaatteista sopimista sekä yhteistä kehittämistyötä. Koulujen monialaiseen yhteistyöhön osallistuvat esim. opetushenkilöstö, opiskeluhooltohenkilöstö, kouluterveydenhuoltohenkilöstö, koulujen ruokapalvelusta vastaavat sekä oppilaat ja heidän huoltajansa.

2.1. Yhteistyö kotien ja oppilaiden kanssa

Opiskeluhoiltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa. Opiskeluhoiltosuunnitelmassa kuvataan opiskeluhoillon toimintatavat oppilaiden ja huoltajien osallisuuden edistämiseksi yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoillon suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa yhteistyön järjestämiseksi.

Yhteisöllistä opiskeluhoiltotyötä suunnitellaan yhteistyössä oppilaiden kanssa koulukohtaisessa opiskeluhoiltoryhmässä. Opiskeluhoiltosuunnitelman laatimiseen osallistuvat myös oppilaskunnan edustajat.

Huoltajilta kerätään tietoa ja mielipiteitä luokkien ja kouluyhteisön toiminnasta esimerkiksi vanhempainilloissa, arviointikeskusteluissa ja kyselyiden avulla. Mikäli koululla on vanhempainyhdistys se osallistetaan mukaan koulun yhteisölliseen opiskeluhoiltotyöhön.

Yksilökohtaisen opiskeluhoiltotyön suunnittelu tapahtuu aina yhdessä huoltajan ja oppilaan kanssa. Oppilas, huoltaja, opettaja tai opiskeluhoillon palveluiden edustaja sopivat yhdessä, ketkä osallistuvat monialaisen asiantuntijaryhmän kokoukseen, joka toteutetaan tarpeen ja suostumuksen mukaisella kokoonpanolla (ks. tarkemmin luku 6).

Nuoren täyttäessä 18-vuotta yhteistyö huoltajien kanssa muuttuu. Nuori voi kuitenkin edelleen antaa lukiolle luvan jatkaa esimerkiksi opinnoista tiedottamista ja muuta yhteistyötä opiskeluunsa liittyvissä asioissa.

2.2. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa

Koulujen ensisijainen yhteistyökumppani Satakunnan hyvinvointialueella on Perhekeskus Pohjatuuli, joka on lasten, nuorten ja perheiden toimialueen sote peruspalveluita toteuttava vastuuyksikkö Kankaanpään, Karvian, Siikaisten, Pomarkun ja Jämijärven alueella. Kouluilla työskentelevät yksilökohtaisesta opiskeluhuollosta vastaavat kuraattorit, psykologit ja terveydenhoitajat ovat hyvinvointialueen työntekijöitä ja he osallistuvat mahdollisuuksien mukaan koulukohtaisten opiskeluhoitoryhmien työskentelyyn. Hyvinvointialue nimeää edustajansa alueen opiskeluhoollon ohjausryhmään.

Yhteydenotto lapsiperheiden sosiaalipalveluihin ja lastensuojeluun sosiaalipalveluihin ja lastensuojeluun voi tapahtua puhelimitse tai salattuna sähköpostina suoraan vastaanottajalle, osoitteet muotoa etunimi.sukunimi@sata.fi.

Oppilaaseen liittyvissä asioissa voi olla konsultatiivisesti yhteydessä matalalla kynnyksellä viranhaltijoihin ilman tunniste- ja nimitietoja. Lapsiperheiden sosiaalityöstä ja lastensuojelusta ei luovuteta asiakkuustietoa salassapidon vuoksi. Yhteydenotto ei korvaa lastensuojeluilmoituksen tekemistä. Lastensuojeluilmoitukset lähetetään salattuna sähköpostina osoitteeseen sokri@sata.fi tai soittamalla sosiaalipäivystykseen,

Erikoissairaanhoidossa olevan oppilaan opetus järjestetään ensisijaisesti oppilaan omassa koulussa tai esiopetuksen järjestämispaikassa, johon oppilas on otettu. Oppilaalle järjestetään opetusta ja tukea siinä määrin kuin se hänen terveytensä, pedagogiset erityistarpeensa ja erikoissairaanhoidon hoidolliset ja kuntoutuksellisen toimenpiteet huomioon ottaen on perusteltua.

Oppilaalla on omassa koulussaan käytössä kaikki koulun tukitoimet kolmiportaisen tuen mukaisesti. Mikäli oppilaan kohdalla opetus järjestetään oman koulun sijaista sairaalaopetuksessa, toteutetaan siirtyminen oppilaan, huoltajan tai muun laillisen edustajan, opetuksen järjestäjän, sairaalaopetusyksikön ja erikoissairaanhoidon moniammatillisessa yhteistyössä.

Sairaalaopetus on erikoissairaanhoidon yhteydessä annettavaa perusopetusta avo- ja osasto-oppilaille. Sairaalaopetuksessa korostuvat kasvatuksen ja opetuksen lisäksi

pedagoginen kuntoutus ja kaikkien oppilasta opettavien, kasvattavien tai hoitavien tahojen keskinäinen yhteistyö ja konsultaatio.

Sairaalaopetuksessa tuetaan oppilaan koulupolkua. Nivelvaiheyhteistyö oppilaan oman koulun kanssa korostuu tulo- ja paluuvaiheessa. Oppilaan tukitoimien ja opetuksen järjestämiseksi järjestetään sekä tulo- että paluuvaiheessa verkostopalaveri, johon kootaan tarvittava monialainen opiskeluhuollollinen asiantuntijaryhmä.

2.3. Yhteistyö muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Koulussa voi työskennellä määräaikaisesti erilaisia hanketyöntekijöitä tai esim. nuorisotyöntekijöiden työstä osa voi tapahtua koulun tiloissa. Työ suunnitellaan aina koulun henkilöstön kanssa siten, että se tukee hyvinvointia edistävää toimintaa. Yksilökohtaisessa opiskeluhoultotyössä varmistetaan, että työn- ja vastuunjako eri toimijoiden kesken on selvää.

Ankkuri-tiimi on eri viranomaisten yhteistyömuoto, jonka työntekijät työskentelevät yhdessä poliisiasemalta käsin. Ankkuri-tiimi muodostuu poliisin, sosiaalityöntekijän, sosiaaliohjaajan ja sairaanhoitajan muodostamasta ryhmästä. Ankkuri-tiimi saa tiedon nuorten tekemistä rikoksista useimmiten poliisilta. Koulut voivat olla yhteydessä Ankkuri-tiimiin esimerkiksi päihde-, kiusaamis- ja ilkivaltatapauksissa sekä pyytää tiimiltä konsultointiapua.

Koulut tekevät mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä nuorisotoimen, kirjastotoimen, paikallisten järjestöjen, etsivän nuorisotyön, pelastustoimen ja seurakuntien kanssa.

2.4. Yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen sekä joustavan perusopetuksen yhteydessä

Esi- ja perusopetuksen kolmiportaista tukea ja oppilashuollollista tukea säätelevät eri lait – perusopetuslaki ja oppilas- ja opiskelijahuoltolaki. Tehostetun ja erityisen tuen aloittamiseen liittyvät paikalliset käytännöt on kuvattu opetussuunnitelmassa. Mikäli kolmiportaisen tuen yhteydessä ilmenee tarvetta oppilashuollolliseen tukeen, käsitellään asia monialaisessa oppilashuollon asiantuntijaryhmässä (MAR) ja siitä laaditaan oppilashuoltokertomus.

Hakeutuminen joustavaan perusopetukseen ja joustavan perusopetuksen toteuttaminen kuvataan opetussuunnitelmassa. Tarvittaessa joustavaan perusopetukseen, JOPO-luokalle, hakeutumisesta keskustellaan yhteistyössä oppilaan, huoltajan ja mahdollisesti oppilaan asioissa kootun moniammatillisen asiantuntijaryhmän kanssa. JOPO-luokalla tehdään tiivistä yhteistyötä moniammatillisesti eri asiantuntijoiden kanssa oppilaan kokonaistilanne huomioiden.

2.5. Opiskeluhuollon periaatteista tiedottaminen henkilöstölle ja yhteistyökumppaneille

Koulut tiedottavat opiskeluhuollon periaatteista henkilöstön perehdyttämisen yhteydessä sekä lukuvuosisuunnitelmassaan. Oppilaille ja heidän huoltajilleen annetaan tieto käytettävissä olevasta opiskeluhuollosta ja heitä ohjataan hakemaan tarvitsemiaan opiskeluhuollon palveluja. Oppilaan ja huoltajan osallisuus opiskeluhuollossa, suunnitelmallinen yhteistyö ja opiskeluhuollosta tiedottaminen lisää opiskeluhuollon tuntemusta ja edesauttaa palveluihin hakeutumista. Eri ammattiryhmiin kuuluvien työntekijöiden keskinäinen konsultaatio on tärkeä työmenetelmä opiskeluhuollossa.

Koulut tiedottavat monipuolisesti opiskeluhuollon käytännöistä ja oppilashuoltopalveluihin hakeutumisen periaatteista. Tiedotuskanavat ovat ensisijaisesti sähköiset välineet (Wilma ja koulujen nettisivut) sekä kirjalliset ilmoitukset ja tiedotteet. Vanhempainilloissa tiedotetaan huoltajille opiskeluhuollon palveluista ja prosesseista. Opettajat huolehtivat luokkakohtaisesta tiedottamisesta.

3. Opiskeluhuollon kokonaistarve ja palvelut

Opetuksen ja koulutuksen järjestäjä kerää opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten yksikkökohtaisesti tiedot opiskeluhuollon kokonaistarpeesta. Hyvinvointialue päättää käytettävissä olevat opiskeluhuollon palvelut. Opiskeluhuollon yksikkökohtainen arvio ja tiedot käytettävissä olevista opiskeluhuollon palveluista käsitellään pohjoisen perhekeskusalueen monialaisessa opiskeluhuollon ohjausryhmässä. Määräykset opiskeluhoitopalveluista valmisteleo Opetushallitus yhteistyössä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa.

Järjestäjätaho ilmoittaa yksikkökohtaisesti Satakunnan hyvinvointialueelle opiskeluhuollon kokonaistarpeen sekä tiedot käytettävissä olevista opiskeluhuollon palveluista. Kokonaistarve tarkastetaan ja ilmoitetaan vähintään kerran opiskeluhoitosuunnitelman voimassaolon aikana sekä tilanteissa, joissa järjestäjän toiminnassa tapahtuu merkittäviä opiskeluhuollon järjestämiseen tai toteuttamiseen liittyviä toiminnallisia muutoksia. Satakunnan hyvinvointialueen opetuksen ja koulutuksen järjestäjät ovat valmistelleet yhteistyössä kokonaistarpeen ilmoittamisen periaatteet ja tavan.

Kokonaistarpeen arvioimiseksi on opiskeluhoitosuunnitelman yhteisessä valmistelussa luotu malli, jota käyttämällä opetuksen ja koulutuksen järjestäjät arvioivat tarvetta yhdenmukaisin kriteerein. Arviossa hyödynnetään valtakunnallisia mitoituksia ja suosituksia. Yksikkökohtainen arvio ilmoitetaan opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti ammattiryhmittäin henkilötyövuosina.

3.1. Opiskeluhuollon tarvearvio

Opiskeluhuollon kokonaistarpeen arvioinnissa otetaan huomioon

- 1) yksikön oppilas- tai opiskelijamäärä, josta erotetaan
- 2) tehostettua ja
- 3) erityistä tukea saavien oppilaiden määrä ja lukiossa opiskelijat, joilla on kirjattuna tukitoimia henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan sekä
- 4) maahanmuuttajataustaiset oppilaat ja opiskelijat.

Näistä tiedoille 2–4 on sovittu opetuksen ja koulutuksen järjestäjien yhteiset kertoimet. Perusyksikkökohtaiset oppilas- ja opiskelijamäärätiedot kirjataan suunnitelman liitteessä 2 olevaan taulukkoon 20.9. tilanteen mukaisesti opiskeluhuoltosuunnitelman valmisteluvaiheessa ja tarkistamisen yhteydessä.

Taulukon tietoja täydennetään tarvittaessa yksikkökohtaisin sanallisin kuvauksin seuraavista toimintaympäristön ja oppimisyhteisön tarpeista tai yksikköä koskevan seurantiedon perusteella:

- a) yksikön koko, sijainti ja toimipaikkojen määrä
- b) väestöindikaattoritiedot (lapset, lapsiperheet ja nuoret, koulutustaso, työllisyystilanne, palvelutarpeet)
- c) oppilaiden ja opiskelijoiden indikaattoritieto (esimerkiksi koulualueen lastensuojelulaitokset, oppijoiden ohjauksen tarve tai terveydelliset tekijät, koulupoissaolo, puuttumisen toimenpiteet kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisemisessä)

3.2. Käytettävissä olevat opiskeluhuoltopalvelut

Opiskeluhuoltopalveluita ovat koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto, kuraattoripalvelut sekä psykologipalvelut. Koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoa toteutetaan THL:n laatimien ohjeistusten mukaan, niin terveystarkastusten kuin terveydenhoitaja- ja lääkärimitoitusta koskevien suositusten osalta. Palveluun piirissä ovat oppilaan kasvuun, kehitykseen, sekä yleiseen psyykkiseen ja fyysiseen terveyteen kuuluvat asiat. Terveydenhoitajan palvelua järjestetään niin, että oppilas tai opiskelija voi päästä vastaanotolle ilman ajanvarausta. Esiopetuksen oppilaille terveydenhoidon palveluja voidaan järjestää neuvolapalveluina. Koulu- ja opiskelijahuollon lääkärille ohjaututaan terveydenhoitajan kautta. Koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoa toteutetaan kouluilla sekä niiden välittömässä läheisyydessä. Oppilaiden ja opiskelijoiden suun terveyden palvelut kuuluvat koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoon.

Kuraattori- ja psykologipalvelut toteutuvat kouluilla mitoitusten ja ohjeistusten mukaisesti. Kuraattorille tai psykologille ohjaututaan oman yhteydenoton, opetushenkilöstön ohjauksen, huoltajan yhteydenoton tai muiden opiskeluhuollosta vastaavien

ammattihenkilöiden ohjaamana tai sosiaalitoimen yhteydenoton kautta. Kuraattorille ja psykologille kuuluvat yksilökohtaisen työskentelyn lisäksi yhteisöllinen opiskeluhoito, eli koko kouluyhteisön hyvinvointiin liittyvät asiat. Yksilökohtaisessa opiskelijahuollossa kuraattorille kuuluvat erityisesti kodin ja koulun yhteistyöhön, koulunkäyntiin kiinnittymiseen, sosiaalisiin tilanteisiin, perhe- ja vertaissuhteisiin ja mielialaan liittyvät asiat. Psykologit tukevat oppilaan ja opiskelijan psyykkistä terveyttä ja hyvinvointia sekä oppimista ja tekevät oppimiseen liittyviä tutkimuksia.

3.3. Opiskeluhoitopalveluiden järjestäminen

Satakunnan hyvinvointialue päättää opiskeluhoitopalveluiden järjestämistavan eri koulutusasteilla. Opiskeluhoitopalvelut tuotetaan alueille perhekeskusten tehtävissä.

Esiopetusta järjestetään sekä varhaiskasvatukseen että perusopetuksen yhteydessä. Esiopetuksen opiskeluhoitopalvelut voidaan järjestää terveydenhuoltolain mukaisina ikäryhmälle suunnattuina helposti saavutettavina ja keskitettyinä palveluina, varhaiskasvatuksen yksikössä tai koulussa.

Perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa oppilaiden ja opiskelijoiden psykologi- ja kuraattoripalvelut järjestetään ensisijaisesti lähipalveluna kouluissa ja lukioissa. Lukioiden opiskeluterveydenhuolto voidaan järjestää myös keskitetysti, kunhan se on helposti opiskelijoiden saavutettavissa. Opetuksen järjestäjät osoittavat hyvinvointialueelle opiskeluhoitopalveluiden järjestämiseen soveltuvat tilat. Palvelut järjestetään lain edellyttämässä määräajassa ja siten että palvelut ovat helposti saatavilla.

4. Opiskeluhooltoryhmät ja hyvinvoinnin johtaminen

4.1. Opiskeluhoollon ohjausryhmä

Opiskeluhooltotyötä ohjaa ja koordinoi Satakunnan pohjoisen perhekeskusalueen opiskeluhoollon ohjausryhmä vastaten esi- ja perusopetuksen sekä lukioiden opiskeluhooltotyön yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Ohjausryhmä käsittelee esimerkiksi erilaisten kyselyjen ja tutkimusten tuloksia ja arvioi niiden pohjalta opiskeluhoollollisten palveluiden tarvetta ja toiminnan kehittämistä. Opiskeluhoollon ohjausryhmään kuuluu alueen opetuksen järjestäjien eri kouluasteiden edustajat (1-3), perhekeskuspäällikkö, opiskeluhoollon esihenkilö sekä yksilöllisen opiskeluhooltotyön edustaja. Opiskeluhoollon ohjausryhmä voi kutsua kokouksiinsa myös asiantuntijoita ja eri toimijoiden edustajia. Ohjausryhmä kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa ja sen säännöllisestä koollekutsumisesta vastaa suurimpana opetuksen järjestäjänä Kankaanpään kaupunki. Opiskeluhoollon ohjausryhmän tapaamisiin laaditaan asialista ja tapaamisesta laaditaan muistiot, jotka toimitetaan kaikille pohjoisen perhekeskusalueen opetuksen järjestäjille ja perhekeskukseen.

Opiskeluhoollon ohjausryhmä johtaa, ohjaa, seuraa ja arvioi koulu- ja yksilökohtaisen opiskeluhooltotyön toteutumista. Opiskeluhoollon ohjausryhmä laatii vuosittain oman toimintasuunnitelman, jossa määritetään painopistealueet kunta- ja koulukohtaisen arviointitiedon perusteella seuraavalle lukuvuodelle.

4.2. Koulukohtainen opiskeluhooltoryhmä

Koulukohtainen opiskeluhooltoryhmä vastaa yhteisöllisen opiskeluhooltotyön toteutumisesta (ks. tarkemmin luku 5). Jokainen opiskeluhooltoryhmän jäsen tuo asiantuntemuksensa ryhmään ja koko kouluyhteisöön. Opiskeluhooltoryhmässä kaikkien osaamista arvostetaan ja hyödynnetään niin kouluyhteisön yhteisöllisessä työssä kuin ryhmän sisäisessä työssä ja työnjaossa. Koulukohtaiseen opiskeluhooltoryhmään kuuluvat säännöllisesti

- rehtori, joka johtaa ryhmää

- yksikön kehittämistyöryhmän /johtoryhmän jäsenet tai muut erikseen nimettävät opetushenkilöstön edustajat
- kouluterveydenhoitaja
- koulukuraattori
- koulupsykologi
- käsiteltäessä opiskeluhuollon arviointia ja kehittämistä kokoukseen kutsutaan oppilaiden ja huoltajien edustajat
- muut erikseen kokoukseen kutsuttavat asiantuntijat ja yhteistyökumppaneiden edustajat

Koulukohtainen opiskeluhuoltoryhmä kokoontuu vähintään neljästi lukuvuoden aikana. Koska koulukohtaisen opiskeluhuoltoryhmän tulee reagoida myös akuutteihin hyvinvoinnin riskeihin, opiskeluhuoltoryhmä voi tarvittaessa kokoontua myös suunniteltua useammin. Opiskeluhuoltoryhmän sisäisestä työnjaosta päätetään lukuvuoden alussa. Koulukohtaisen opiskeluhuoltoryhmän tapaamisiin laaditaan etukäteen asialistat ja niistä kirjoitetaan muistiot. Opiskeluhuoltoryhmä päättää kokousmuistioden nähtävillä pidosta ja säilytyksestä. Tiedottamisesta päätetään tarvittaessa asiakkoittain. Tiedonkulun varmistamiseksi opiskeluhuoltoryhmässä käsitellyt asioita ja käsittelyn tuloksia esitellään tarpeen mukaan henkilöstön kokouksissa, oppilaskunnan hallituksen kokouksissa, vanhempainilloissa ja muissa sopiviksi katsotuissa tilaisuuksissa.

Opiskeluhuoltoryhmässä voidaan käsitellä myös yksittäisen luokan tai opetusryhmän tilannetta. Käsittelystä ja sen tuloksista tiedotetaan luokan/opetusryhmän huoltajille ja oppilaille. Koulukohtainen opiskeluhuoltoryhmä voi olla suunnittelemassa erilaisia teemapäiviä, koulukohtaisia kyselyjä ja erilaisia koulun toimintakulttuurin kehittämiseen tähtääviä toimenpiteitä ja ohjelmia.

4.3. Yhteistyö hyvinvointialueen opiskeluhuollon yhteistyöryhmän kanssa

Tarkennetaan myöhemmin.

5. Toimenpiteet yhteisöllisen työn edistämiseksi

Koulukohtaista opiskeluhoitotyötä tehdään yhteisöllisissä opiskeluhoitoryhmissä, jotka suunnittelevat oman koulun yhteistä toimintaa, oppimisympäristön hyvinvointia ja pyrkivät vahvistamaan yhteisöllistä toimintatapaa. Työhön kuuluu koko yhteisön, yksittäisten luokkien ja ryhmien hyvinvoinnin kehittäminen, seuraaminen ja arviointi. Työssä otetaan huomioon ja edistetään oppimisympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta, sosiaalista vastuullisuutta ja esteettömyyttä. Kaikessa työssä on tarkoitus ylläpitää ilmapiirin rauhallisuutta, ennaltaehkäistä epäkohtia ja ongelmia ja ottaa huomioon oppilaan yksilölliset tarpeet kehitykseen ja kasvuun liittyen. Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä koordinoi sitä yhteiseen hyvinvointiin liittyvää työtä, jota toteuttaa koko kouluyhteisö. Yhteisöllisen opiskeluhoitotyön tavoitteena on suunnitelmallisuus, joka antaa kaikille yhteisöön kuuluville (oppilaille, huoltajille, yhteistyötahoille ja henkilöstölle), mahdollisuuden vaikuttaa opiskeluhoitolliseen toimintaan.

5.1. Poissaolojen ennaltaehkäisy, puuttuminen ja suunnitelmallinen seuranta

Poissaolojen ennaltaehkäisy, suunnitelmallinen seuranta ja puuttuminen on kuvattu opetussuunnitelmassa tai sen liitteessä. Koulukohtainen opiskeluhoitoryhmä tarkastelee poissaolomäärien kehitystä lukukausittain ja huolehtii opetussuunnitelmaan kirjattujen periaatteiden toteutumisesta ja niiden kehittämisestä.

5.2. Tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ennaltaehkäiseminen ja puuttuminen

Koulun tavoitteena on ohjata oppilaita terveellisen elämäntavan piiriin. Tupakoinnin, alkoholin ja päihteiden käyttöön liittyviä terveydellisiä ja muita haittatekijöitä käydään läpi oppilaan kouluaikana ikäkauden huomioon ottaen usean eri oppiaineen puitteissa ja erityisesti terveystiedon oppimäärässä. Koulu voi myös pyytää ulkopuolisia asiantuntijoita puhumaan oppilaille tupakan, nuuskan ja päihteiden käytön haitoista.

Kouluterveydenhuollossa päihteiden käytön kartoittaminen kuuluu osana nuorten terveystarkastuksiin ja terveystapaamisiin.

Toimintaohjeet päihteiden käyttöön puuttumiseksi kuvataan järjestyssäännöissä, koulukohtaisissa turvallisuussuunnitelmissa tai muissa koulukohtaisissa suunnitelmissa.

5.3. Järjestyssäännöt

Koulujen järjestyssäännöt vahvistetaan kunkin kunnan / kaupungin hallintosäännön mukaisesti. Koulukohtainen opiskeluhoitoryhmä seuraa järjestyssääntöjen ajantasaisuutta. Järjestyssääntöjen laadinnassa hyödynnetään Opetushallituksen antamaa ohjeistusta.

5.4. Koulukuljetuksen turvallisuutta ja odottamista koskevat ohjeet

Koulukuljetusten turvallisuutta ja odottamista koskevat ohjeet laaditaan kaupunki- / kuntakohtaisesti. Ohjeiden laadinnassa hyödynnetään Opetushallituksen antamaa ohjeistusta.

5.5. Kriisisuunnitelma ja oppilaiden suojaaminen kiusaamiselta, häirinnältä ja väkivallalta sekä syrjinnän ehkäiseminen

Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, häirinnältä ja väkivallalta sekä syrjäytymisen ehkäisemisen käytännöt on kuvattu koulukohtaisesti järjestyssäännöissä, koulukohtaisissa turvallisuussuunnitelmissa tai muissa koulukohtaisissa suunnitelmissa. Koulukohtaisissa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmissa tarkennetaan kunkin koulun tilanearvion perusteella ko. yksikön toimintasuunnitelma tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi sekä häirinnän ja syrjinnän poistamiseksi.

Kriisisuunnitelma on laadittu yksikkökohtaisesti, jatkossa pyritään seudulliseen yhteistyöhön. Yhteinen suunnitelma valmistellaan yhteistyössä hyvinvointialueen ja muiden tarvittavien viranomaisten kanssa ottaen huomioon muut uhka-, vaara ja kriisitilanteita koskevat ohjeistukset sekä psykososiaalisen tuen järjestämisen periaatteet.

Kriisisuunnitelmassa kuvataan kriisitilanteiden ehkäisy, niihin varautuminen ja toimintatavat kriisitilanteissa sekä toimintavalmiuksien harjoittelu. Lisäksi suunnitelmassa kuvataan tämän kokonaisuuden johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako. Suunnitelmassa kuvataan sisäisen ja ulkoisen viestinnän sekä opetuksen järjestäjän ja

koulun välisen tiedottamisen periaatteet. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt ja tulokset

5.6. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt ja tulokset

Opiskeluhuollon tietoperusta muodostuu kansallisista ja paikallisista tiedonkeruista, asiakaspalautteista ja asiakasrekistereistä. Eri lähteistä koottavan tiedon yhdistäminen on keskeistä opiskeluhuollon toteutusta suunniteltaessa.

Kuva: Opiskeluhoollotyön tietopohja (lähde: THL (2018) Yhteisestä työstä hyvinvointia – opiskeluhoolloryhmä perusopetuksessa.)

Koulut osallistuvat aktiivisesti kyselyihin ja kartoituksiin (esim. Kouluterveyskysely), minkä lisäksi tehdään tarvittaessa yksikkökohtaisia kyselyjä tai selvityksiä. Koulukohtainen opiskeluhoolloryhmä vastaa oman yksikköään koskevan tiedon koonnista ja tulosten hyödyntämisestä koulukohtaisessa kehittämistyössä. Koulukohtaiset opiskeluhoolloryhmät kokoavat keskeisten tietolähteiden (esim. Kouluterveyskyselyn, laajojen terveystarkastusten yhteenvetojen, terveellisyys, turvallisuuden ja yhteisön hyvinvoinnin tarkastusten) havainnot sekä yksikön oppilaiden poissaolomäärät ja oppilailta, opettajilta ja sidosryhmiltä tulevat havainnot ja palautteet opiskeluhoollon ohjausryhmälle. Keskeiset

havainnot käsitellään aina myös koulun opettajainkokouksessa ja tarvittaessa opetuksen järjestäjän monijäsenisessä toimielimessä.

Opiskeluhuollon ohjausryhmä vastaa alueellisen tiedon kokoamisesta ja hyödyntämisestä opiskeluhuollon kehittämisessä.

5.7. Yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

Koulu yhteisön ja -ympäristön on suojattava terveyttä. Hyvät työ- ja opiskeluolosuhteet luovat edellytykset koko opiskelu yhteisön hyvinvoinnille, työ- ja opiskelukyvyyn säilyttämiselle sekä tulokselliselle oppimiselle. Oppilaan terveyden edistämiseksi on koulu yhteisön ja opiskelu ympäristön terveellisyys ja turvallisuus tarkastettava yhteistyössä oppilaitoksen ja sen oppilaiden, kouluterveydenhuollon, terveystarkastajan, henkilöstön työterveyshuollon, työsuojeluhenkilöstön ja tarvittavien muiden asiantuntijoiden kanssa. Tehtävää toteutetaan tarkastamalla oppilaitokset kolmen vuoden välein (terveydenhuoltolaki 1326/2010). Tarkastuksesta laaditaan raportti. Tarkastus sisältää sekä opiskelu yhteisön hyvinvoinnin että oppilaitos ympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden arvioinnin. Siihen tarvitaan useiden eri ammattilaisten osaamista sekä opiskelijoiden että huoltajien näkemyksiä. Tarkastuksen sisällöt ovat:

- Yhteisön hyvinvointi
- Psykososiaalinen hyvinvointi
- Opiskelun ja koulunkäynnin järjestäminen hyvinvointia tukevasti
- Ehkäisevä päihdetyö
- Liikunnallisuuden ja ergonomian edistäminen
- Terveellisten ruokailutottumusten edistäminen
- Terveellisyys ja turvallisuus kiinteistössä
- Rakennus ja sisätilat
- Piha ja liikenne
- Esteettömyys
- Turvallisuuden edistäminen, tapaturmien ehkäisy, paloturvallisuus ja pelastautuminen

Tarkastuksista vastaa Satakunnan hyvinvointialue, opetuksen järjestäjän edustajina tarkastuksiin osallistuvat pääsääntöisesti rehtori ja tekninen johtaja. Lisäksi opiskeluhuollon ohjausryhmä ja koulukohtainen opiskeluhuoltoryhmä voivat päättää omista kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden tarkastuksista ja arvioinneista. Tarkastuksen ja seurannan tiedot, löydökset ja sovitut toimet dokumentoidaan.

5.8. Opetus- ja muun henkilöstön perehdyttäminen yhteisölliseen työhön

Perehdytyksen avulla uusi työntekijä oppii tuntemaan työpaikkansa, sen tavat ja ihmiset sekä työnsä ja siihen liittyvät odotukset, vastuut ja velvoitteet. Uudet ja uusiin työtehtäviin siirtyvät työntekijät on opastettava myös turvallisiin työtapoihin. Myös pitkään työstä poissa olleet, työhön palaavat työntekijät on opastettava tehtäviinsä. Esihenkilö vastaa perehdytyksen järjestämisestä. Tärkeä osa perehdytystä on myös työntekijän ohjaaminen työyhteisössä tiedon äärelle. On siis tärkeää, että myös esihenkilö on perehdytetty huolellisesti johtotehtäväänsä ja vastuihinsa. Hyvä perehdys edistää työntekijän aktiivisuutta, itsenäisyyttä, työhyvinvointia ja työturvallisuutta. Lisäksi se luo työntekijän tiedollisia ja taidollisia valmiuksia.

Osana perehdyttämistä opiskeluhuoltosuunnitelma, yksikön turvallisuussuunnitelma sekä lukuvuosisuunnitelma pidetään nähtävillä opetushenkilöstön yhteisissä tiloissa. Opiskeluhuoltosuunnitelma, sen koulukohtaiset tarkennukset ja lukuvuosisuunnitelma voidaan julkaista myös koulujen kotisivulla.

6. Toimenpiteet yksilöllisten tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoolto)

Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan oppilaalle annettavia kouluterveydenhuollon palveluja, opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista opiskeluhooltoa. Koulun tai opiskeluhoollon työntekijä on velvollinen ottamaan yhteyttä opiskeluhoollon kuraattoriin tai psykologiin silloin, kun hän havaitsee oppilaalla kyseisten palvelujen tarpeen. Yhteydenotto tehdään yhdessä oppilaan kanssa, ja samalla annetaan kuraattorille tai psykologille tuen tarpeen arvioimiseen tarvittavat tiedot. Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä oppilaan kanssa, on hänelle annettava tieto yhteydenotosta. Myös huoltajalle on annettava tieto yhteydenotosta, ellei oppilas sitä pätevästi kiellä ottaen huomioon hänen ikänsä ja kehitystasonsa sekä asian laatu ja opiskelijan etu. Oppilas voi myös itse hakeutua opiskeluhoollon piiriin tai hän voi kieltäytyä opiskeluhoollon palveluista. Jos oppilas ei pysty itsenäisesti arvioimaan asioiden merkitystä, toimitaan yhteistyössä hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa kanssa tämän suostumukseen perustuen (yhden huoltajan suostumus riittää). Huoltajalla ei kuitenkaan ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä halutessaan opiskeluhoollon palveluita.

Sama ohjausvelvollisuus koskee myös kouluterveydenhuollon palveluja: koulun tai opiskeluhoollon työntekijän on ohjattava oppilas käyttämään koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja tarpeensa mukaisesti. Esimerkiksi huolen syntyessä opiskelijan terveydestä (ml. mielenterveys) hänet ohjataan terveydenhoitajan vastaanotolle. Terveydenhoitaja voi tarvittaessa ohjata oppilaan lääkärille tai muiden terveyspalvelujen piiriin tai muiden ammattilaisten luokse. Siitä, tarvitseeko oppilas koulu- tai opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajan tai lääkärin vai opiskeluhoollon psykologin tai kuraattorin palveluita, voi konsultoida näitä ammattilaisia siten kuin jäljempänä todetaan.

Oppilaan opiskeluhooltopalveluihin ohjaamisen yhteydessä on syytä muistaa, että oppilaalle opiskeluhooltopalvelujen käyttö on aina vapaaehtoista. Jos oppilas tai hänen huoltajansa kieltää oppilashuoltopalvelujen piiriin hakeutumisen, arvioidaan lastensuojelulaissa säädetyn lastensuojeluilmoituksen tekemistä koskevan velvoitteen täyttyminen.

6.1. Monialainen asiantuntijaryhmä (MAR)

Monialainen asiantuntijaryhmä (josta käytetään lyhennettä MAR) kootaan tapauskohtaisesti oppilaan tueksi silloin, kun hänen huolta herättävän tilanteensa varhaiseen selvittelyyn ja hoitamiseen tarvitaan eri alojen asiantuntijoita ja etenkin silloin, kun tarvitaan monialaista yhteistyötä opetushenkilöstön ja opiskeluhuollon palvelujen henkilöstön välillä. Sillä tuetaan tarvittaessa myös huoltajia ja muita oppilaan huolenpidosta ja kasvatuksesta vastaavia aikuisia heidän kasvatustyössään. Asiantuntijaryhmän kokoaa oppilaan luokanopettaja, luokanvalvoja tai muu vastuuopettaja tai opiskeluhuollon toimija, joka havaitsee monialaisen opiskeluhuollon tarpeen. Ryhmän koollekutsuja voi konsultoida tarvittaessa rehtoria ja/tai tarvittavia opiskeluhuollon palveluiden edustajia ennen asiantuntijaryhmän kokoamista mm. ryhmän kokoonpanosta. Asian käsittely MAR:ssä perustuu aina oppilaan ja tarpeen vaatiessa huoltajan kirjalliseen suostumukseen, jossa vahvistetaan MAR:n kokoonpano ja vastuuhenkilö. Oppilas tai huoltaja voi evätä asiantuntijaryhmän jäseneltä osallistumisoikeuden käsittelyyn. Suostumus ja MAR:n kokoonpano kirjataan opiskeluhoitokertomukseen.

Molempia lapsen yhteishuollosta vastaavia huoltajia pyydetään osallistumaan ryhmän työskentelyyn, ellei alaikäinen ole pätevästi sitä kieltänyt. Jos kuitenkin huoltajien yhteistyö ei lapsen edun kannalta ole rakentavaa – esimerkiksi vaikean huoltoriitatilanteen vuoksi – voidaan heidän kanssaan työskennellä erikseenkin. Kokoontumisiin voi lisäksi osallistua myös muita henkilöitä (esimerkiksi oppilaan läheisiä tai opiskeluhuollon yhteistyötahoja) oppilaan, tai hänen kypsyystasonsa niin edellyttäessä huoltajan tai muun laillisen edustajan, kirjallisen suostumuksen perusteella. Näistä ulkopuolisista osallistujista ei kuitenkaan tule asiantuntijaryhmän jäseniä.

Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelystä asiantuntijaryhmässä laaditaan opiskeluhoitokertomus sähköisesti ko. oppilaan opetuksen järjestäjän oppilashallintojärjestelmään. Opiskeluhoitokertomus alkaa suostumuksesta ja täydentyy aikajärjestyksessä. Ryhmän vastuuhenkilö vastaa yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömien tietojen kirjaamisesta. Kirjauksia voivat tehdä myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet.

Opiskeluhoitokertomukset muodostavat opetuksen järjestäjäkohtaisen opiskeluhoitokertomuksen, jonka säilytyksestä, tiedonkäsittelyn lainmukaisuudesta ja vastuuhenkilön nimeämisestä vastaa kukin opetuksen järjestäjä.

6.2. Yhteistyö kouluterveydenhuollon laajoissa terveystarkastuksissa

Kouluterveydenhuollon laajat terveystarkastukset tehdään 1., 5. ja 8.luokilla. Huoltajat kutsutaan aina mukaan tarkastuksiin ja tarkoitus on arvioida koko perheen hyvinvointia. Tarkastusta varten oppilas (5. ja 8.luokkalainen) täyttää terveystarkastuslomakkeen ja huoltajat terveystarkastuksen esitietolomakkeen. 1.luokkalaisen huoltajat täyttävät terveystarkastuksen esitietolomakkeen. Perheen, koulun ja kouluterveydenhuollon yhteistyötä vahvistetaan yhteisellä arvioinnilla oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa (lomake: oppilaan selviytyminen ja hyvinvointi koulussa). Laajoissa terveystarkastuksissa huomioidaan kaikki edellä mainitut kyselyt ja niissä esille tulevat asiat käydään läpi oppilaan ja huoltajien kanssa.

6.3. Opiskeluhoito kurinpitotilanteissa tai opetuksen epäämisen yhteydessä

Oppilaalle, jolta on kurinpitotoimena evätty oikeus osallistua opetukseen saman ja mahdollisesti myös seuraavan päivän aikana, tulee järjestää mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti koulukuraattorin tai -psykologin kanssa. Epäämisestä päättävä ilmoittaa opetuksen epäämisestä yksilöllisestä opiskeluhoollosta vastaaville ja huolehtii, että oppilaalla on tiedossa saatavilla olevan koulukuraattorin tai -psykologin yhteystiedot. Tarvittaessa palvelu järjestetään koulun ulkopuolella. Oppilaalla on myös oikeus muuhun tarvitsemaansa opiskeluhoitoon opetuksen epäämisen ja määräaikaisen erottamisen aikana.

6.4. Oppilaan koulupäivän aikaisen erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet

Ruokailu on olennainen osa kasvatus- ja opetustehtävää. Oppilaille tarjotaan lämmin ateria kerran koulupäivässä. Ruokailun järjestämisessä ja ohjauksessa otetaan huomioon ruokailun terveydellinen ja sosiaalinen merkitys.

Huoltajien tehtävä on kertoa koulussa lapsen opettajalle ja avustajalle lapsen sairauksista ja niiden hoidosta. Oppilaan turvallisen lääkehoidon kannalta on olennaista, että koulun henkilöstö, huoltajat, erikoissairaanhoidon ja kouluterveydenhuolto tekevät yhteistyötä. Lääkehoitoon kouluttamaton henkilö voi antaa lääkärin määräämää, luonnollista tietä annettavaa tai ihon alle pistettävää lääkehoitoa. Tällöin lääkehoidon toteuttaminen perustuu työntekijän suostumukseen, perehdytykseen, lisäkoulutukseen sekä lääkärin antamaan lupaan. Opetustoimen lainsäädäntö ei määrittele työntekijöiden lääkehoitoon osallistumista, eikä työntekijöitä siten voida tehtävään velvoittaa.

Huoltajat toimittavat koululle selkeät ja yksinkertaiset kirjalliset ohjeet lääkeannoksista ja muut hoito-ohjeet sekä tietoa niiden mahdollisista vaikutuksista hoitoon. Huoltajat huolehtivat siitä, että oppilaan lääkehoidon toteuttamisesta sovitaan yhdessä terveys- ja opetustoimen henkilöstön kanssa. Ennen lääkehoidon aloittamista järjestetään hoitoneuvottelu, johon osallistuvat huoltajien sekä opettajan ja avustajan lisäksi tarvittavat henkilöt lasta hoitavalta taholta. Hoitoneuvottelussa tarkastellaan ja selvitetään lapsen selviytymistä koulussa ja hänen mahdollisesti tarvitsemiaan erityisjärjestelyjä sekä kirjataan hoitoneuvottelun tulos. Kouluneuvotteluihin pyydetään paikalle kouluterveydenhoitaja ja tarvittaessa myös koululääkäri.

Kun lapsi aloittaa koulunkäynnin, järjestetään hoitoneuvottelu jo keväällä, jotta tarpeelliset erityisjärjestelyt ehditään suunnitella. Hoitoneuvottelu sovitaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun lapsella on todettu vakava tai pitkäaikainen sairaus, joka vaikuttaa lapsen vointiin koulussa. Hoitoneuvottelua voi ehdottaa myös koulun henkilöstö kun lapsen voinnissa ja jaksamisessa tapahtuu havaittavia muutoksia.

Jokaisen aikuisen on velvollisuus parhaan kykynsä mukaan auttaa, jos lapselle koulussa tulee hätätilanne kuten epilepsiakohtaus, insuliinishokki tai vakava allerginen reaktio. Terveystieteiden ammattilaisen tietämystä tai taitoa ei silloin edellytetä.

Yhteistyössä huoltajan ja oppilaan sekä terveydenhuollon henkilöstön kanssa sovitaan tukitoimista ja seurannasta oppilaan yksilöllisissä ravitsemukseen sekä terveyden tai sairauden hoitoon liittyvissä tarpeissa.

Huoltajien tulee ilmoittaa koululle sairauden hoitoon liittyvästä erikoisruokavaliosta ilmoittauduttaessa esiopetukseen/kouluun tai heti tarpeen ilmetessä. Tarvittaessa ilmoitus

tulee tehdä ruokahuoltopalveluissa erityisruokavalioiden toteuttamisesta vastaavalle työntekijälle. Ilmoitukseen tulee liittää lääkärin tai ravitsemusterapeutin kirjallinen asiantuntijalausunto tarpeesta sekä kirjallinen kuvaus erityisruokavaliosta. Vaativan erityisruokavalion (esim. diabetes tai vakava ruoka-aineallergia) toteuttamiseksi järjestetään tarvittaessa keskustelutilaisuus, johon osallistuvat huoltaja, oppilaan vastuuluokanopettaja/luokanvalvoja, terveydenhuollon edustajat sekä ruokahuoltopalveluiden tuottajan edustaja.

Eettisten ja uskonnollisten ruokavalioiden toteuttamisesta päättää opetuksen järjestäjä, ja niistä ilmoitetaan koululle opetuksen järjestäjän antamien ohjeiden mukaisesti. Tarvittaessa huoltajien kanssa järjestetään keskustelutilaisuus, jossa sovitaan niiden toteuttamisesta koulussa.

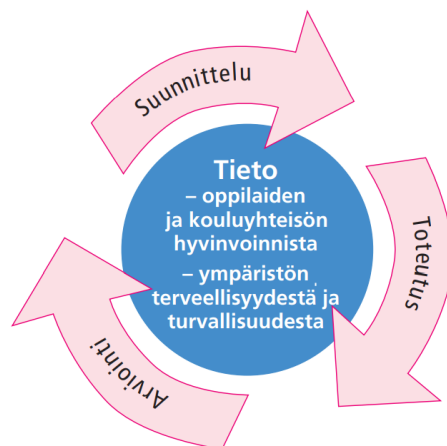
7. Opiskeluhooltosuunnitelma

Opiskeluhooltosuunnitelma on koulujen hyvinvointityötä ohjaava asiakirja, joka tulee päivittää säännöllisesti. Satakunnan hyvinvointialueen Pohjoisen perhekeskusalueen (Perhekeskus Pohjatuuli) opetuksen järjestäjien yhteinen opiskeluhoollon ohjausryhmä vastaa opiskeluhooltosuunnitelman ajantasaisuudesta ja seuraa sen toteutumista yhteistyössä Satakunnan hyvinvointialueen kanssa. Opetuksen järjestäjät vastaavat opiskeluhooltosuunnitelman liittämistä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan. Opiskeluhooltosuunnitelma tarkistetaan vähintään neljän vuoden välein.

Opiskeluhooltosuunnitelman laadintaan osallistetaan oppilaat, huoltajat ja opetus- ja opiskeluhooltohenkilöstö. Osallisuus luo mahdollisuuksia toimia, vaikuttaa ja kehittää kouluyhteisöä yhdessä. Kun oppilaat ja huoltajat otetaan mukaan koulun toiminnan kehittämiseen, he sitoutuvat koulun tavoitteisiin ja kiinnittyvät vahvemmin kouluyhteisöön. Osallistamista tehdään sekä kohdennetusti (esimerkiksi tiettyjen opiskeluhooltosuunnitelman osien kehittämisessä) että laaja-alaisesti (avoin kysely tai keskustelu).

8. Opiskeluhoitotyön seuranta, arviointi ja kehittämistyö

Opiskeluhoitosuunnitelman toteuttaminen ja seuranta on osa opetuksen järjestäjän omavalvontaa koskevaa tehtävää. Opiskeluhoillon kokonaisuuden omavalvonta on osa opiskeluhoillon ohjausryhmän tehtävää ja sitä tekevät yhteistyössä opetuksen järjestäjät ja hyvinvointialueen opiskeluhoitopalveluista vastuussa olevat viranomaiset. Seuranta, arviointi ja kehittämistyötä tehdään sekä yksikkö- että seututasolla. Opiskeluhoillon ohjausryhmä vastaa seututasoisen opiskeluhoitotyön arvioinnin ohjauksesta, seurantatietojen koonnista ja kehittämistyötä. Arviointi- ja kehittämistyötä varten opiskeluhoillon ohjausryhmä laatii kevätlukukauden päätteeksi koottujen seurantatietojen pohjalta toimintasuunnitelman ja sopii seurantakohteet lukuvuodelle. Opiskeluhoillon ohjausryhmä voi hyödyntää seurantakohteiden valinnassa esimerkiksi THL:n tuottamaa ”Yhteisestä työstä hyvinvointia” materiaalia.

Kuva: Opiskeluhoillon jatkuvan kehittämisen malli. (lähde: THL (2018) Yhteisestä työstä hyvinvointia – opiskeluhoitoryhmä perusopetuksessa.)

Koulukohtaiset opiskeluhoitoryhmät vastaavat yksikkökohtaisen arviointi, seuranta ja kehittämistyön toteuttamisesta ja raportoivat opiskeluhoillon toteutumisesta opiskeluhoillon ohjausryhmälle. Arviointia kohdennetaan sekä koulukohtaisen opiskeluhoitoryhmän työskentelyyn että yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoitotyöhön.

9. Koulukohtaisesti tai opetuksen järjestäjäkohtaisesti täydennettävät asiakirjat

Pohjois-Satakunnan opetuksen järjestäjät huolehtivat tässä suunnitelmassa ja lainsäädännössä sekä opetussuunnitelmassa määrättyjen muiden paikallisten suunnitelmien laatimisesta, toimeenpanosta ja arvioinnista. Opiskeluhuollon ohjausryhmän toimesta tarkastellaan mahdollisuutta laatia ao. suunnitelmia kokonaan tai osittain jatkossa seudullisessa yhteistyössä.

- kriisisuunnitelma
- suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
- tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma (voidaan laatia yhtenä tai kahtena erillisenä asiakirjana)
- opetussuunnitelma
- järjestyssäännöt
- lukuvuosisuunnitelma
- turvallisuus- ja pelastussuunnitelma

LIITE 1 Lapsiperheiden sosiaalipalvelun ja ja lastensuojelun yhteystiedot

Yhteydenotto alueen lapsiperheiden sosiaalipalveluihin ja lastensuojeluun voi tapahtua puhelimitse tai salattuna sähköpostina suoraan vastaanottajalle, osoitteet muotoa etunimi.sukunimi@sata.fi.

Lapsiperheiden sosiaalityö puhelinnumerot:

Sosiaalityöntekijä puh. 044 700 1053

Sosiaaliohjaajat puh. 044 577 3243, 044 577 2513, 044 577 3207

Vastuuyksikön päällikkö puh 040 652 4269

Lastensuojelu:

Avohuollon johtava sosiaalityöntekijä puh. 044 7013 899

Lastensuojeluilmoitukset lähetetään salattuna sähköpostina osoitteeseen sokri@sata.fi tai soittamalla sosiaalipäivystykseen nro 02 6234380.

LIITE 2 Opiskeluhuollon tarvearvio

Täydentyy myöhemmin